

Til Miljødirektoratet

13. januar 2022

Forslag til endringer i forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål - høringsuttalelse

Vi viser til høring publisert 5.10.2021 angående forslag til endring i forskrift om utsetting av utenlandske treslag til landbruksformål, (deres ref. 2021/2806).

Norsk Friluftsliv representerer de 18 største frivillige friluftslivsorganisasjonene i Norge med nærmere 1 million medlemskap og rundt 5.000 lokale lag og foreninger. En av hovedoppgavene for Norsk Friluftsliv er å ivareta friluftslivets vilkår i Norge, herunder naturen som en grunnleggende forutsetning friluftslivet.

Bakgrunn

Fram til 2012 ble bruken av utenlandske treslag til skogbruksformål regulert av skogbruksloven. Etter 2012 har dette blitt regulert av en forskrift med hjemmel i naturmangfoldloven. Det foreslås nå endringer i forskriften som gjelder utenlandske treslag for juletre- og pyntegrøntproduksjon og for tømmerproduksjon.

Utenlandske treslag for jule- og pyntegrøntproduksjon

Det foreslås i høringen å endre dagens søknadspålit for produksjonsformer som ikke medfører fare for spredning, til meldeplikt. Dette er særlig aktuelt for juletreproduksjon, der trærne høstes før de starter frøproduksjon.

Norsk Friluftsliv har ingen innvendinger mot dette, så sant trærne blir høstet før de setter frø, og at utsettingen ikke har negative følger for naturmangfoldet eller friluftslivet. Vi foreslår derfor at hensynet til friluftslivet tas med i forskriften under § 6, bokstav b.

Utenlandske treslag for tømmerproduksjon

I høringsnotatet utredes det to alternativer for bruken av utenlandske treslag for tømmerproduksjon:

- Alternativ 1 innebærer en videreføring av dagens forskrift hvor det fortsatt vil være mulig å søke om tillatelse til utsetting av utenlandske treslag, men hvor det innføres bestemmelser om ansvar for skogeier for kontroll og bekjemping av spredning i en definert ansvarssone. Denne ansvarssonen er foreslått til 100 meter, da spredningen fra produksjonsarealet i hovedsak skjer innenfor denne sonen.
- Alternativ 2 innebærer et forbud mot utsetting av arter som er klassifisert med høy eller svært høy risiko i artsdatabankens fremmedartsliste. Dette vil i realiteten innebære at all bruk av utenlandske treslag for tømmerproduksjon vil opphøre.

De fleste utenlandske treslagene som brukes i skogbruket i dag, er klassifisert med høy eller svært høy risiko i Artsdatabankens fremmedartstliste, (sitkagran, lutzgran vrifuru, japanlerk og hybridlerk). Det vil si at disse artene har høyt potensiale for å spre seg i norsk natur og gi negative virkninger på naturmangfoldet. Samtidig vet vi at verden står overfor en menneskeskapt naturkrise, og at fremmede arter regnes blant de største truslene mot naturmangfoldet, både i Norge og globalt. I tillegg er skogen en av de viktigste friluftslivsarenaene i Norge, og utenlandske treslag har mange steder vesentlig negativ virkning på landskap, friluftsliv og naturopplevelsen.

På tross av dette, vurderer likevel Miljødirektoratet at regulert utsetting av utenlandske treslag med høy eller svært høy risiko (alternativ 1), er bedre enn forbud mot disse artene (alternativ 2). Selv om utenlandske treslag kan ha noe fordeler for skogbruket, gjennom noe økt virkesproduksjon og lønnsomhet, og noe økt karbonlagring, er vi forundret over Miljødirektoratets konklusjon. Når det gjelder skogens bidrag til økt karbonlagring, mener vi det er helt andre tiltak som skal til for å oppnå dette, enn tilplanting med utenlandske treslag. Dette vil for eksempel være lengre omløpstid, unngå flatehogst og markberedning, tiltak som vil være positive både for naturmangfoldet, karbonlagring, friluftsliv og landskapet.

Friluftslivsorganisasjonene har vært tydelige over lang tid på at vi ikke ønsker bruk av utenlandske treslag i norsk natur, av hensyn til naturmangfoldet, friluftslivet, landskapet og naturopplevelsen. Vi mener derfor at alternativ 2, med et forbud mot utplanting av disse artene med høy eller svært høy risiko, er det eneste riktige.

Utenlandske treslag er i dag allerede et stort problem mange steder, særlig på Vestlandet og i Nord-Norge. Et forbud mot ny utsetting utenlandske treslag vil derfor ikke løse alle utfordringene med disse treslagene, men i stedet for å gi muligheten til fortsatt utsetting og forsterke problemene, bør innsatsen helle rettes mot å rydde opp i de problemene tidligere utplanting har ført til. I 2021 gikk vi inn i FN's 10-år for naturrestaurering. Fjerning av utenlandske treslag der dette er et problem, bør være en selvsagt del av tiltakene i dette 10-året.

Med vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv

Bente Lier
generalsekretær

Hans Erik Lerkelund
fagsjef naturforvaltning